

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย เรื่องรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังภาพ 5

ภาพ 4 แสดงกระบวนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

องค์ประกอบ และแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1.1 การศึกษาองค์ประกอบ และแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการศึกษาเอกสาร

1. แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการ ดังนี้

- 1.1 แนวคิด เกี่ยวกับความผูกพันและองค์ประกอบความผูกพันของครู
- 1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของครู
- 1.3 แนวคิด เกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรและการบริหารทรัพยากรมนุษย์
- 1.4 แนวดำเนินการ วิธีการและแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครู
- 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบบันทึกเอกสารการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ และแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ และแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บันทึกผลการศึกษาตามประเด็นที่กำหนดไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดกลุ่ม (Sort) และการสร้างข้อสรุป จำแนกเป็น 2 ประเด็น คือ 1) องค์ประกอบความผูกพันของครูในสถานศึกษา 2) แนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา

ขั้นที่ 1.2 การศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ และประสบการณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 16 คน ซึ่งใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ (Interview) โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสถาบันระดับอุดมศึกษา จำนวน 2 คนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษา การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จบการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์สอนมากกว่า 5 ปี โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย

1.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัก คณบดีวิทยาลัยการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

1.1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทร์บรรจง อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

1.2 กลุ่มผู้บริหารการศึกษาระดับสูง จำนวน 2 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษา การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จบการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์การบริหารงานมากกว่า 5 ปีโดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย

1.2.1 ดร.พิชญ์ ตูลสุข รองเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

1.2.2 ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 6 แห่ง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 คน ครูในสถานศึกษา จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่มีการสร้างความผูกพันของบุคลากรจนส่งผลต่อความสำเร็จและความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยพิจารณาจาก 1) มีกระบวนการสร้างและสังวัตน์วัฒนธรรมการปฏิบัติงานร่วมกันที่เน้นความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์การซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีการสืบสานอย่างต่อเนื่องมากกว่า 5 ปี และ 2) เป็นสถานศึกษาที่ประสบ

ความสำเร็จและมีชื่อเสียงด้านการพัฒนาผู้เรียนและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย

1.3.1	ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา	ผู้บริหารสูงสุดโรงเรียนสัจตยาไส จังหวัดลพบุรี
1.3.2	นางลัดดา จุลวงษ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนสัจตยาไส จังหวัดลพบุรี
1.3.3	นางสุนิสา ชื่นเจริญสุข	ผู้อำนวยการโรงเรียนรุ่งอรุณ กรุงเทพมหานคร
1.3.4	นางชัชฎาภรณ์ ศิลปะสุนทร	ครูวิชาการ โรงเรียนรุ่งอรุณ กรุงเทพมหานคร
1.3.5	นายวิเชียร ไชยบัง	ผู้อำนวยการโรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์
1.3.6	นางสาวพรรณทิพย์พา ทองมี	ครูอาวุโส โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา จังหวัดบุรีรัมย์
1.3.7	ดร.ธำรงค์ น่วมศิริ	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
1.3.8	นางยุพา ปานขาว	ครู คศ.3 โรงเรียนอนุบาลอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
1.3.9	ดร.ประจวบ ขวัญมัน	ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม จังหวัดตาก
1.3.10	นางพรพรรณ วงษ์สงวน	ครู คศ.3 โรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม จังหวัดตาก
1.3.11	นายบรรเทิง ทานะพันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งน้อย จังหวัดพิษณุโลก
1.3.12	นางยุภาภรณ์ อินทรีย์	ครู คศ.3 โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย จังหวัดพิษณุโลก

สำหรับวิธีการได้มาของสถานศึกษาทั้ง 6 แห่ง ดำเนินการ ดังนี้

1. สถานศึกษาของรัฐ จำนวน 3 แห่ง จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยการหาข้อมูลจากเอกสาร/Website ของสถานศึกษาที่

ประสบผลสำเร็จ และมีชื่อเสียงด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเชิงคุณภาพของบุคลากร และมีการสอบถาม/สัมภาษณ์ บุคลากรที่รับผิดชอบงานในการนิเทศติดตาม/ประเมินสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งการสอบถาม/สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของเป็นข้อมูลประกอบ

2. สถานศึกษาของเอกชน จำนวน 3 แห่ง โดยหาข้อมูลจากเอกสาร/Website ของสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ และมีชื่อเสียงด้านการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และการส่งเสริมวัฒนธรรมการทำงานเชิงคุณภาพของบุคลากร การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ปรัชญา วิสัยทัศน์ จุดเน้นของสถานศึกษา และมีการสอบถามจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค.) รวมทั้งการสอบถาม/สัมภาษณ์ตัวแทนผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นข้อมูลประกอบ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) และแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ และแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาที่ศึกษา ใน 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 องค์ประกอบความผูกพันของครู ประเด็นที่ 2 ความผูกพันของครูต่อสถานศึกษา ประเด็นที่ 3 ความผูกพันของครูต่อนักเรียน ประเด็นที่ 4 ความผูกพันของครูต่อวิชาชีพ

ฉบับที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาที่ศึกษา ใน 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 แนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครู ประเด็นที่ 2 แนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูระดับองค์การ ประเด็นที่ 3 แนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูระดับกลุ่ม ประเด็นที่ 4 แนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูระดับบุคคล

โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาที่ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในชั้นที่ 1.1 นำมาเป็นข้อมูลหลักในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) ใช้ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญมีเวลาให้ และต้องการดูรายละเอียดของ

การวิเคราะห์เอกสาร) และสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) (ใช้ในกรณีผู้เชี่ยวชาญมีเวลาให้สัมภาษณ์จำกัด)

2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและกึ่งโครงสร้างฉบับร่วมนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของการใช้ภาษา โดยแบบสัมภาษณ์ทั้งสองแบบ

2.3 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และกึ่งโครงสร้างฉบับจริง (รายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ ภาคผนวก ค)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ และแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ขออนุญาตแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรเพื่อนำไปใช้ในการติดต่อขอความร่วมมือจากผู้เชี่ยวชาญ

3.2 ติดต่อผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญตามกระบวนการ ดังนี้

3.2.1 การวางแผนเพื่อการสัมภาษณ์

1) จัดเตรียมอุปกรณ์ เช่น เทปบันทึกเสียงสมุดบันทึก ดินสอเครื่องบันทึกวีดีโอ

2) ซ้อมสัมภาษณ์ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้

3) ติดต่อนัดหมาย วันเวลา และจัดส่งประเด็นที่สัมภาษณ์ล่วงหน้าทั้ง

2 รูปแบบ

4) ผู้วิจัยสอบถามวิธีการที่จะให้สัมภาษณ์ ตามระยะเวลาและความต้องการของผู้ให้สัมภาษณ์

3.2.2 การดำเนินการสัมภาษณ์

ตาราง 2 แสดงเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ – สกุล	วัน เดือน ปี ที่สัมภาษณ์	เวลาที่สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
1. รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ นพรัถ	7 กรกฎาคม 2557	เวลา 12.30 น.	ห้อง 1214 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทร์บรรจง	6 กรกฎาคม 2557	เวลา 18.00 น.	บ้านพักเลขที่ .69/10 ถนนสีหราชเดโชชัย พิษณุโลก
3. ดร.พิษณุ ตูลสุข	8 กรกฎาคม 2557	เวลา 09.30 น.	โกดังข้าวเฟืองฟ้า อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์
4. ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก	28 กรกฎาคม 2557	เวลา 08.30 น.	อาคาร สพฐ.5 ชั้น 9 กรุงเทพฯ.
5. ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา	30 กรกฎาคม 2557	เวลา 15.00 น.	โรงเรียนสัทยาไสย อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
6. นางลัดดา จุลวงษ์	30 กรกฎาคม 2557	เวลา 09.30 น.	โรงเรียนสัทยาไสย อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
7. นางสุนิสา ชื่นเจริญสุข	21 กรกฎาคม 2557	เวลา 09.00 น.	โรงเรียนรุ่งอรุณ กรุงเทพฯ
8. นางชัชฎาภรณ์ ศิลปะสุนทร	21 กรกฎาคม 2557	เวลา 13.00 น.	โรงเรียนรุ่งอรุณ กรุงเทพฯ
9. นายวิเชียร ไชยบัง	17 กรกฎาคม 2557	เวลา 14.00 น.	โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
10. นางสาวพรรณทิพย์พา ทงมี	17 กรกฎาคม 2557	เวลา 10.30 น.	โรงเรียนลำปลายมาศพัฒนา อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์
11. ดร.ธำรงค์ น่วมศิริ	15 กรกฎาคม 2557	เวลา 10.00 น.	โรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์
12. นางยุพา ปานขาว	15 กรกฎาคม 2557	เวลา 14.30 น.	โรงเรียนอนุบาลอุตรดิตถ์ อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์
13. ดร.ประจวบ ขวัญมัน	13 กรกฎาคม 2557	เวลา 09.00 น.	โรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดตาก
14. นางพรพรรณ วงษ์สงวน	13 กรกฎาคม 2557	เวลา 15.30 น.	โรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดตาก
15. นายบรรเทิง ทานะพันธ์	6 กรกฎาคม 2557	เวลา 08.30 น.	โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก
16. นางยุภาภรณ์ อินทรีย์	6 กรกฎาคม 2557	เวลา 13.30 น.	โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสร้างข้อสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การสร้างและตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการเป็น 2 ขั้นย่อย ดังนี้

ขั้นที่ 2.1 การยกร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ประกอบด้วย ผลการศึกษาคงประกอบความผูกพันของครูและองค์ประกอบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มายกร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. นำร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในเบื้องต้น ของรูปแบบและการใช้ภาษา

3. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

ขั้นที่ 2.2 การตรวจสอบร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 9 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) เพื่อใช้ในการจัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิในสถาบันระดับอุดมศึกษา ที่เชี่ยวชาญทางด้าน การจัดการศึกษา การบริหารการศึกษา การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จบการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ด้านการสอนมากกว่า 5 ปี จำนวน 3 คนประกอบด้วย

1.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติประวีณ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยนเรศวร

1.1.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เถลิงศก โสมทิพย์ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

1.1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิคม นาคอ้าย ประธานหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

1.2 ผู้บริหารการศึกษาระดับสูงที่เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษา การบริหาร การศึกษา การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จบการศึกษาระดับปริญญาเอก เป็นหรือเคยเป็นผู้บริหารระดับสูง มีประสบการณ์ด้านการบริหารมากกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ดร.รังสรรค์ มณีเล็ก รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2.2 ดร.อธิปัตย์ คลี่สุนทร อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

1.3 ศึกษานิเทศก์ซึ่งทำหน้าที่นิเทศ ติดตาม ประเมินผลสถานศึกษา ที่เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษา การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จบการศึกษาระดับปริญญาเอก มีประสบการณ์ด้านการนิเทศการศึกษามากกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ประกอบด้วย

1.3.1 ดร.เกรียงศักดิ์ สุวรรณวัจน์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 3 แห่ง ที่มีการสร้างความผูกพันของบุคลากรจนส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ความสำเร็จ และความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา โดยพิจารณาจาก 1) มีกระบวนการสร้างและส่งเสริมวัฒนธรรมการปฏิบัติงานร่วมกันที่เน้นความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์การซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีการสืบสานอย่างต่อเนื่องมากกว่า 5 ปี และ 2) เป็นสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จและมีชื่อเสียงด้านการพัฒนาผู้เรียนและเป็นที่ยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1.4.1 ดร.ประจวบ ขวัญมัน ผู้อำนวยการโรงเรียนน้ำดิบพิทยาคม อำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก

1.4.2 ผอ.บรรเทิง ทานะพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งน้อย อำเภอ
บางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก

1.4.3 ผอ.ลัดดา จุลวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนสัตยาไส อำเภอชัยบาดาล
จังหวัดลพบุรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) โครงร่างวิทยานิพนธ์
2) เอกสารการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผลของการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบและแนวทางการ
เสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
และร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา 3) ประเด็นการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ภาพรวมของร่างรูปแบบการเสริมสร้าง
ความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา องค์ประกอบ
และแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ที่มีความเหมาะสม และเงื่อนไขความสำเร็จโดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.1 สังเคราะห์องค์ประกอบ และแนวทางของร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพัน
ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อกำหนดประเด็นใน
การสนทนากลุ่ม

2.2 กำหนดประเด็นการสนทนากลุ่ม เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ
ความเหมาะสมและการใช้ภาษา

2.3 ปรับปรุงแก้ไขประเด็นการสนทนากลุ่มตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้วิจัย
ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ในการทำหนังสือ
ถึงผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม

3.2 ส่งหนังสือถึงผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขอเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่มพร้อมกับเอกสาร
ประกอบการสนทนากลุ่ม เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิก่อนล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน เอกสาร
ประกอบการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย

3.2.1 โครงร่างวิทยานิพนธ์

3.2.2 เอกสารการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผลของการศึกษาองค์ประกอบและแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา และร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3.2.3 ประเด็นการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ได้แก่ 1) ความเหมาะสมในภาพรวมของร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 2) ความเหมาะสมขององค์ประกอบความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา 3) ความเหมาะสมของแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีความเหมาะสมและเงื่อนไขความสำเร็จ

3.3 จัดเตรียมสถานที่ และบุคลากรในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ ผู้ดำเนินการสนทนากลุ่ม ผู้จัดบันทึกการสนทนา ผู้บันทึกภาพและเสียง และผู้อำนวยความสะดวกทั่วไป

3.4 ดำเนินการสนทนากลุ่ม ในวันที่เสาร์ที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2557 เวลา 13.00น. ณ ห้องประชุม ED 1214 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ จังหวัดพิษณุโลก โดยผู้วิจัย กำหนดประเด็นสำหรับการตรวจสอบร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิวิชาชีพฯ ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาซึ่งมี รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลองชาติรุประชีวิน รองคณบดีฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ดำเนินรายการ นายพีระวัตร จันทกุล ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองบัว จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้บันทึกภาพ และเสียง นางผกาภรณ์ พลายสังข์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เป็นผู้จัดบันทึก และนางสุนทร ทองคำพงษ์ อดีตผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคเหนือ เป็นผู้อำนวยความสะดวกทั่วไป

3.4 ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ข้อเสนอแนะ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบ

การเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา รวมทั้งเจือจางความสำเร็จและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

การประเมินรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยการจัดประชุมประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู จำนวน 60 คน และที่ร่วมในการประชาพิจารณ์ (Public hearing) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 20 คน และครูในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 20 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 10 คน และครูในสถานศึกษาซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ถามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อองค์ประกอบความผูกพันและองค์ประกอบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีความหมายของคะแนน ดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2554, หน้า 121)

5 หมายถึง มีระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบความผูกพันของครูในสถานศึกษามากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบความผูกพันของครูในสถานศึกษามาก

3 หมายถึง มีระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบ ความผูกพันของครูในสถานศึกษาปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบ ความผูกพันของครูในสถานศึกษาน้อย

1 หมายถึง มีระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบ ความผูกพันของครูในสถานศึกษาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยมีความหมายของคะแนน ดังนี้ บุญชม ศรีสะอาด (2554, หน้า 121)

5 หมายถึง มีระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบ การเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษามากที่สุด

4 หมายถึง มีระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบ การเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษามาก

3 หมายถึง มีระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบ การเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษาปานกลาง

2 หมายถึง มีระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบ การเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษาน้อย

1 หมายถึง มีระดับความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ขององค์ประกอบ การเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษาน้อยที่สุด

2.2 การพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความเป็นไปได้และ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาโดยวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 นำผลการตรวจสอบรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จากการสนทนากลุ่ม มาเป็นข้อมูล หลักในการสร้างแบบสอบถามความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบ

2.1.2 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจสอบ ความถูกต้อง ความเหมาะสมของการใช้ภาษา

2.1.3 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและจัดพิมพ์แบบสอบถาม ฉบับจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลจากการจัดประชุมประชาพิจารณ์ (Public Hearing) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ในการทำหนังสือถึงผู้ให้ข้อมูลเพื่อขอเชิญเข้าร่วมประชุมประชาพิจารณ์

3.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือพร้อมเอกสารประกอบการประชุมประชาพิจารณ์ และกำหนดการ วัน เวลา และสถานที่ประชุมประชาพิจารณ์ ถึงกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางไปรษณีย์

3.3 ดำเนินการประชุมประชาพิจารณ์ในวันเสาร์ที่ 4 ตุลาคม 2557 เวลา 09.00 น. ณ ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมี ดร.สยาม สุ่มงาม ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสรรพยา จังหวัดชัยนาท เป็นผู้ดำเนินรายการนายสิทธิศักดิ์ เทพประสิทธิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดไคร้ จังหวัดพิจิตร เป็นบันทึกภาพและเสียง นายสุรวัช ชาติชยานนท์ ครูวิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี เป็นผู้จัดบันทึก นางนิชาภัทร วิลเลียมส์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 เป็นผู้อำนวยความสะดวกทั่วไป โดยจำนวนกลุ่มเป้าหมาย 60 คน มีผู้มีส่วนร่วมประชุมประชาพิจารณ์ จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษไปใช้โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (เทียมจันทร์ พานิชย์ผลินไชย, ม.ป.ป., หน้า 183)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง รูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง รูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ มีความเป็นไปได้/มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง รูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเป็นไปได้อย่างดี/มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง รูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเป็นไปได้อย่างพอควร/มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง รูปแบบการเสริมสร้างความผูกพันของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มีความเป็นไปได้อย่างน้อย/มีความเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับน้อยที่สุด